

Teritoriální setkání Rumunsko

Rumunsko si v letošním roce připomíná výročí 100 let od svého sjednocení a aktivně se připravuje na převzetí šestiměsíčního předsednictví v Radě EU (od ledna 2019).

Rumunsko je velmi zajímavá obchodní a investiční příležitost

Zájem českých subjektů o rumunský trh rapidně stoupá zejména v posledních letech, neboť členství země v EU a s ním spojená standardizace podnikatelského prostředí činí Rumunsko stále atraktivnějším.

Silné stránky rumunské ekonomiky:

- Velký domácí trh
- Značný zemědělský potenciál
- Vlastní ložiska ropy a plynu
- Diverzifikovaná ekonomika
- Příznivý poměr ceny a kvalifikace pracovní síly
- Relativně nízké zadlužení země (40 % HDP)

Slabé stránky rumunské ekonomiky:

- Značný rozsah šedé ekonomiky
- Nedostatky ve veřejné správě a soudnictví
- Špatně hospodařící státní podniky
- Omezená dopravní infrastruktura
- Množství nesplacených úvěrů v bilancích rumunských bank

Česko-rumunské vztahy zaznamenaly z hlediska obchodu a investic v posledních letech dynamický rozvoj. Obrat vzájemného obchodu dosáhl v roce 2017 výše 4,17 mld. EUR. Bilance vzájemného obchodu je skoro vyrovnaná.

Rumunsko postupně zvyšuje dynamiku svého exportu a rozšiřuje přítomnost rumunských výrobků na českém trhu. **Nejnámějším rumunským výrobkem v České republice jsou auta značky Dacia** Automobilka Dacia je dle tržeb největším podnikem v Rumunsku a vytváří cca 3 % zdejšího HDP. Kromě vozidel Dacia byly hlavními položkami dovozu do České republiky soupravy zapalovacích kabelů pro auta, izolované dráty, kabely a ostatní elektrické vodiče (zejména soupravy kabelů a dráty z hliníku), součásti sedadel do automobilů, programovatelné paměťové řídicí prvky, transformátory, zařízení k ochraně elektrických obvodů, rozvaděče, příslušenství motorových vozidel (např. pneumatiky, hnací nápravy, volanty, bezpečnostní pásy), cigarety, léky a obuv.

Mezi největší položky českého vývozu patří již tradičně motorová vozidla k dopravě osob, příslušenství a díly k motorovým vozidlům a traktorům, izolované dráty, kabely a elektrické vodiče, odstředivky, kompresory, akumulátory, armatury, kotle, filtrační a čisticí stroje, čerpadla, textilie, farmaceutické výrobky, pneumatiky, povrchově aktivní čisticí a prací prostředky, impregnované textilie, ale také např. potravinové přípravky, dětské potřeby, sady stavebnic, různé hry a hračky.

Česká automobilka Škoda Auto obhájila v roce 2017 na rumunském trhu druhou pozici mezi nejprodávanějšími značkami osobních vozidel.

Obchodní výměna ČR - Rumunsko (tis. EUR)

	Vývoz			Dovoz			Obrat			Saldo
	EUR	Poř.	Index	EUR	Poř.	Index	EUR	Poř.	Index	EUR
2013	1 529 750	17.	110,7	1 062 821	19.	128,1	2 592 571	19.	117,3	466 929
2014	1 663 568	16.	108,7	1 284 286	18.	120,8	2 947 854	17.	113,7	379 282
2015	1 791 648	16.	107,7	1 536 837	17.	119,7	3 328 485	17.	112,9	254 811
2016	1 891 783	17.	105,7	1 675 318	17.	109,2	3 567 100	15.	107,3	216 465
2017	2 232 742	16.	118,0	1 941 405	17.	115,9	4 174 147	15.	117,0	291 338

Zdroj: ČSÚ

Rumunsko je největším trhem v jihovýchodní Evropě a svým ekonomickým potenciálem, velikostí, umístěním trhu i tradičními vzájemnými vazbami je pro českou podnikatelskou obec významným trhem (působí zde cca 1004 českých subjektů). Perspektivními obory pro české podnikatele jsou nadále dopravní průmysl a infrastruktura, strojírenství, výroba strojů, stavebnictví a stavební materiály, energetika, zemědělství a potravinářský průmysl, životní prostředí, software a ICT služby.

Dle údajů InvestRomania se Česká republika úspěšně posunula v pořadí největších zahraničních investorů na 10. místo s celkovou výší investovaného kapitálu více než 1,35 mld. EUR. Mezi největší české investory patří společnost ČEZ Romania s investicí cca 1,1 mld. EUR do výroby energie z obnovitelných zdrojů. Společnost ČEZ se v poslední době úspěšně v Rumunsku zapojuje rovněž do tzv. projektů SMART a plynárenského trhu.

Dalším významným investorem z České republiky je skupina CPI Property Group, která se rozhodla převzít nákupní centrum Felicia ve městě Iași. CPI Property Group má v Rumunsku dalších několik developerských projektů. Jedná se o projekty v hlavním městě Bukurešti převážně s obchody, kanceláři nebo s prostory pro bydlení. Významným investorem v oblasti distribuce plynu je společnost PPF Investments, která vlastní většinový podíl ve společnosti Gaz Sud. Investiční fond společnosti Kellner PPF Investments nedávno koupil plynárenskou společnost Covi Construct, přičemž již dříve převzal několik

plynárenských distribučních společností jako Petrom Distributie Gaze, tedy plynárenskou divizi místní skupiny OMV Petrom pro minerální oleje a plyn. Společnost S Group Holding vstoupila na trh ve spolupráci s PPF Investment Group s vlastním kancelářským komplexem Green Gate v Bukurešti, který dnes S Group Holding úspěšně pronajímá. Mezi další společnosti, které již v Rumunsku investovaly, patří developerská společnost **RC Reinvest, RC Europa**. Úspěšná je i pojišťovací makléřská společnost **Renomia**, která převzala rumunskou společnost Srba. Dalším úspěšným investorem je **Chropyňská strojírna**, která jako významný dodavatel svařovacích, montážních a dopravních linek pro automobilový průmysl ve střední a východní Evropě převzala 100 % akcií společnosti Ramira se sídlem v Baia Mare. Dalším úspěšným investorem je výrobce ergonomických kancelářských židlí české skupiny **Antares**, který dokončil výstavbu nového výrobního závodu v Remetea v župě Harghita a modernizoval vlastní výrobní haly ve městě Kluž. Dalším novým investorem je česká skupina ALEF, která je předním dodavatelem informačních technologií. Česko-slovenský investiční fond **Penta Investment** vstoupil do jednání o koupi největší zdejší farmaceutické skupiny A&D Pharma. Lékárenský řetězec Dr. Max patřící skupině Penta chce koupit rumunskou společnost A&D Pharma, která doposud vlastnila 600 lékáren a velkoobchodní firmu Mediplus. Poté by Dr. Max měl v Rumunsku již 631 lékáren a stal by se jedničkou na trhu. Úspěšnost transakce podléhá schválení rumunským antimonopolním úřadem. Transakce se odhaduje až na 400 mil. EUR. Součástí skupiny A&D Pharma je lékárenský řetězec Sensiblu. Kromě výše uvedených působí v Rumunsku i další menší investoři, především v oblasti energetiky.

Pokud jde o rumunský kapitál investovaný v České republice, tak se jedná hlavně o společnosti zřízené rumunskými občany usazenými v České republice a je dle aktuálních údajů ČNB poměrně nízký, cca 4 mil. EUR.

Desatero pro obchodování s Rumunskem

1. V prvé řadě je třeba si **uvědomit odlišný kulturní vývoj i mentalitu rumunského obchodního partnera**. Také rozdílná specifika v osobní i obchodní komunikaci, která jsou dána odlišným historickým vývojem, orientací ekonomiky i přítomností mnoha národností žijících na území Rumunska. Tyto odlišnosti pak daly vzniknout někdy běžným a někdy místně specifickým požadavkům na přípravu i realizaci vstupu české firmy na rumunský trh, který i dnes skýtá zajímavé příležitosti v mnoha oborech, které jsou v jiných částech Evropy nebo světa již dávno saturované a bez většího potenciálu.

2. Štěstí přeje připraveným, a proto jedním ze základních kroků, který lze českým firmám před vstupem na rumunský trh doporučit, je **prostudovat si alespoň základní historické události a ekonomické reálie** z internetu. Například logistika – dostat se po dálnici přes Maďarsko je snadné. Ale pohyb ve vnitrozemí Rumunska je už jiný příběh a kalkulace nákladů na přepravu zboží může exportní ceníky prodražit.

3. Dalším krokem je **sestavení exportních ceníků**. Jednou z novinek posledních let je nutnost započtení dostatečné marže (provize) do exportní ceny, která pokryje nejen vlastní výrobu, dopravu a náklady na tištěné promo materiály na podporu obchodního partnera, ale je nutné počítat s náklady na kampaně (resp. s náklady za aktivní prodejní aktivitu ze strany místního importéra/distributora). Alternativně se i stává, že si dovozce řekne o zrealizování kampaní přímo zahraničním dodavatelem.

4. **Česká firma se musí připravit na pevně danou řídicí strukturu**, a to bez ohledu na velikost společnosti. Nalezení té správné kontaktní osoby je omyl mnoha českých manažerů, pramenící ze zkušenosti z jiných trhů. Získání rumunského obchodního partnera je otázkou několika opakovaných e-mailů, telefonátů, ale i náhody. Ve firmě rozhoduje pouze konkrétní osoba a čím je firma menší, tím se možnost komunikace s daným manažerem zužuje. Kdo se obrní trpělivostí, není pak získat protějšek pro jednání nereálnou záležitostí. Osobní kontakt nebo plynulá znalost rumunštiny je klíčem k úspěchu i přesto, že angličtina je v Rumunsku hojně užívána.

5. Českým firmám doporučujeme, aby se **v e-mailové komunikaci vyvarovaly náročným prezentacím, zdlouhavým textům či velkým souborovým přílohám** (max. 3 – 4 MB dat). Ideální struktura oslovení e-mailem je stručný průvodní e-mail, v příloze Letter of Interest (dopis na 1 stranu A4) a přehledný výrobkový leták nebo katalog s výběrem nabídky výrobků pouze pro Rumunsko.

6. **Po získání kontaktní osoby a pozitivní odezvy od rumunské firmy reagujte co nejrychleji a komunikujte dle požadavků rumunského zájemce** o bližší informace (ceníky, logistika, participace na kampaních apod.). Komunikace může nejprve proběhnout e-mailem a v případě zájmu se rumunský manažer rozhodne pro osobní jednání s českým protějškem. Taková nabídka pro jednání se neodmítá.

7. Samotné obchodní jednání pak českého manažera může mile překvapit evropským charakterem průběhu, přesto jsou zde malá „ale“, která mohou veškerou přípravu a exportní cíle pokazit. **Je zapotřebí být zdvořilý a nedávat najevo převahu či náskok, daný odlišným vývojem a možnostmi obou zemí.** Ostatně jednání z pozice síly může být důvodem odmítnutí.

8. Diktovat rumunskému partnerovi obchodní podmínky stylem „my to chceme takto, protože to takto máme nastavené v jiných zemích“ je začátek konce. Rumunský manažer rád přijme společný kompromis, rád se bude podílet na zajímavém projektu a ve finále i na marketingových nákladech podpory vstupu nového výrobku na trh. Naopak vy buďte připraveni, že některé podmínky navržené rumunskou stranou nejsou spekulativní, ale prostě dané a vy si můžete nechat čas na rozmyšlenou, zda je přijmete nebo se pokusíte vyjednat ústupek. Čím silnější (větší) je rumunská firma (distributor) je, tím s větší participací nebo s většími náklady na vzájemný obchod počítejte. **Rumunský trh není pro nepřipravené exportéry.**

9. **Pochválit obchodnímu partnerovi jeho firmu**, vozový park nebo chvílemi řeč odlehčit neformálními tématy (sport, počasí, rodina) je naprosto v pořádku. Vyvarujte se politice nebo národnostním menšinám. Minimalizujte vlastní prezentaci. Představte tištěný barevný katalog a k němu stručně uveďte, kdo jste, proč máte zájem obchodovat s firmou a co můžete rumunskému protějšku nabídnout (kvalita, rychlost, poprodejní péče, participace na zahraničních projektech apod.). Naopak dopřejte prostor pro prezentaci rumunské firmy. Naslouchejte a ptejte se. Nezapomeňte v závěru jednání navrhnout další postup.

10. Ohledně dárků/pozorností je optimální přivést rumunskému manažerovi na první setkání malou knížku o České republice, lázních nebo hudební CD s českou klasickou hudbou. Pozvat rumunského manažera po jednání do Česka do vlastní firmy je vhodný nástroj, jak poděkovat za čas, který vám protějšek věnoval. Český turistický ruch a jeho nabídka je mezi Rumuny brána velmi pozitivně a např. Praha je jednou z nejnavštěvovanějších krátkodobých destinací.

Nejbližší výstavní akce s podporou velvyslanectví a kanceláří CzechTrade

(A) **INDAGRA FOOD 2018**

31. 10. 2018

Veletrh v Bukurešti

(B) **CONSTRUCT EXPO 2019**

14. 3. 2019

Veletrh v Bukurešti

Makroekonomický souhrn a ekonomický vývoj

Rumunská ekonomika byla v roce 2017 jednou z nejrychleji se rozvíjejících v Evropě. HDP vzrostl o 6,9 % a dosáhl výše 187,8 mld. EUR, čímž se sblíží k úrovni HDP v České republice a v Portugalsku. Ve čtvrtém čtvrtletí r. 2017 mělo Rumunsko dokonce nejvyšší růst HDP v EU. V rámci EU je však s HDP na 1 obyvatele (9 500 EUR) na předposledním místě. Zdejší ekonomika je nadále ovlivňována legislativní nejistotou podnikatelského prostředí a negativními demografickými trendy (omezený vnitřní pohyb pracovní síly, vysoká ekonomická migrace do zahraničí). Makroekonomický výhled je prozatím stabilní, avšak s náznaky mírného ochlazení.

Rumunsko je dnes regionem, který je bohatý, nejen z pohledu nerostných surovin, ale také energetických zdrojů a je významnou výrobní základnou s pracovní silou s „prozatím“ nižšími náklady“.

V posledních třech letech se Rumunsko stalo jedním z nejatraktivnějších trhů v jihovýchodní Evropě a je v současnosti trhem s mimořádným potenciálem, strategickou polohou a stále silnějším podnikatelským klimatem.

Evropská komise odhaduje, že hospodářský růst Rumunska se letos zpomalí a klesne cca na 3,7 %. Světová banka je ve svém odhadu více optimistická a předpokládá, že letošní růst bude okolo 4,5 %. Dle MMF se má tempo hospodářského růstu zpomalit na 5 %.

Státní rozpočet

Rumunský konsolidovaný rozpočtový schodek dosáhl v roce 2017 hodnoty 24,3 mld. RON (5,3 mld. EUR), tj. 2,88 % HDP. Rozpočtové příjmy byly proti roku 2016 vyšší o 12,5 % a činily 251,8 mld. RON (55,1 mld. EUR). Státní výdaje vzrostly o 14 % a činily 276,1 mld. RON (60,4 mld. EUR). **Rumunské vládě se podařilo udržet požadovaný schodek ve výši 3 %, avšak na úkor veřejných investic.**

HDP

HDP zaznamenal v roce 2017 v reálném vyjádření růst o 6,9 % a dosáhl hodnoty 856,4 mld. RON (187,8 mld. EUR). Míra růstu HDP, která byla v Rumunsku nejvyšší od r. 2007, byla způsobena hlavně zvýšením spotřeby domácností.

Trh práce

Rumunsku se postupně daří snižovat nezaměstnanost. Počet nezaměstnaných klesl na 443 tis., a tak zdejší nezaměstnanost dosáhla po hospodářské krizi v roce 2008 nové minimální úrovně 4,7 %. **Oficiální zdroje dokonce dnes zmiňují existenci případů neochoty nezaměstnaných pracovat a většina župních úřadů práce v Rumunsku hlásí nedostatek odborných pracovních sil.** Nejvyšší míra registrované nezaměstnanosti je i nadále zejména ve východním regionu země (6,0 %). Nejnižší míra registrované nezaměstnanosti byla zaznamenána v Bukurešti (1,2 %) a v západním regionu (2,2 %).

Přímé zahraniční investice

Dle údajů Rumunské národní banky (BNR) vzrostly v r. 2017 přímé zahraniční investice o 1,5 % (z původních 4,52 mld. EUR v r. 2016 na 4,59 mld. EUR). Zvýšil se také počet zahraničních investorů, a to o 9,1 % na současných 215 tis. společností. V čele klasifikace zemí – největších zahraničních investorů – jsou nadále Nizozemsko, Rakousko a Německo s podílem téměř 44 %.

Mezi úspěšné případy významných zahraničních investorů můžeme uvést společnosti jako např. Renault, Daimler, Procter&Gambler, Microsoft, Michelin, Bosch nebo Continental.

Zahraniční, ale i domácí investoři se v Rumunsku nadále setkávají s nižší předvídatelností legislativního prostředí, s nedostatečnou infrastrukturou, s nedostatkem pracovní síly, s rozdíly v rozvinutosti jednotlivých regionů a s rozdíly mezi městem a venkovem. To vše vede k tomu, že se zájem investorů často soustřeďuje jen do několika oblastí, kde vzniká silná konkurence a je jen velmi obtížné se zde poté prosadit.

Zahraniční obchod

Obchodní deficit Rumunska se v minulém roce zvýšil na 13,0 mld. EUR (v r. 2016 to bylo 10,0 mld. EUR). Dovoz se zvýšil o 12,2 % a činil 75,6 mld. EUR a u vývozu, který činil 62,6 mld. EUR, byl zaznamenán nárůst jen o 9,1 %. **Hlavním obchodním partnerem Rumunska byly i nadále členské země EU (75,8 %). Export do těchto zemí se zvýšil o 10,2 %, přičemž prvních deset zemí, do kterých Rumunsko nejvíce vyváželo, byly Německo (22,9 %), Itálie (7,3 %), Francie (6,8 %), Maďarsko (4,7 %), Velká Británie (4,1 %), Bulharsko (3,4 %), Turecko (3,3 %), Polsko (3,1%), Španělsko (3 %) a Česká republika (2,9 %).**

Obrat zahraničního obchodu dosáhl v roce 2017 výše 138,2 mld. Hlavními komoditními skupinami zahraničního obchodu byly hlavně dopravní prostředky (44,5 % vývoz, 37,3 % dovoz) a výrobky zpracovatelského průmyslu (32,8 % vývoz, 31 % dovoz). Dovoz z členských zemí EU se zvýšil o 10,3 %. Mezi prvních 10 zemí, ze kterých Rumunsko nejvíce dováželo, patřilo opětovně Německo (20,0 %), poté Itálie (10,0 %), Maďarsko (7,5 %), Polsko (5,4 %), Francie (5,3 %), Čína (5 %), Nizozemsko (4,0 %), Turecko (4,0 %), Rakousko (3,3 %) a Rusko (3,3 %). Česká republika zaujala s 2,9 % až 11. místo.

Deset největších vývozců z Rumunska generuje cca 18 % celkového vývozu a deset největších dovozců 13 % veškerého dovozu do Rumunska. V roce 2017 byla největším vývozcem automobilka Dacia, která byla zároveň také největším dovozcem. Druhé a třetí místo obsadily ropné společnosti Rompetrol Rafinare a Petrotel Lukoil. Na vývozu se v roce 2017 podílelo cca 23 tis. firem, přičemž počet dovozců byl čtyřikrát vyšší než počet vývozců.

Rumunsko se v posledních letech stalo důležitým trhem rovněž pro své sousedy, zejména pro Maďarsko, Bulharsko a Moldavsko.

Platební bilance

Běžný účet platební bilance skončil schodkem ve výši 6,46 mld. EUR (v roce 2016 schodek činil 3,50 mld. EUR). Příjmová část platební bilance činila 85,32 mld. EUR a výdajová část 91,78 mld. EUR.

Celkový zahraniční dluh vzrostl o 1,04 mld. EUR a dosáhl úrovně 93,95 mld. EUR. Dlouhodobý zahraniční dluh se snížil o 0,90 mld. EUR a činil 68,75 mld. EUR

(73,2 % z celkového zahraničního dluhu), resp. meziročně klesl o 1,3 %. Krátkodobý zahraniční dluh činil ke konci prosince 2017 cca 25,20 mld. EUR (26,8 % z celkového zahraničního dluhu).

Základní sazba DPH se k 1. lednu 2017 snížila z 20 % na 19 %, a to jen rok poté, co DPH zažila výraznější snížení z 24 % na 20 %. Připomínáme, že sazba DPH u potravin byla snížena z 24 % na 9 % již v červnu 2015. V rámci fiskálních změn byla zrušena daň ze speciálních staveb, která byla zavedena počátkem roku 2014 a vztahovala se k majetku, který nebyl ošetřen žádnou jinou daní, jako jsou např. sloupy, potrubí, rampy a betonové platformy. Plátcí této daně byly hlavně společnosti z oblasti energetiky. Dále byla zrušena i speciální spotřební daň z pohonných hmot, která činila 0,07 EUR/1 litr paliva. Výše uvedená opatření byla řádně zahrnuta do daňového zákona (fiskální kodex), který byl naposledy změněn v roce 2015 s účinností od 1. ledna 2016.

V roce 2017 byla snížena daň z dividend na 5 % a došlo rovněž k osvobození daně z reinvestovaných zisků. Akcionáři, kteří reinvestovali zisky do technologických zařízení, počítačů, softwaru a fakturačních zařízení jsou tak dnes od placení této daně již osvobozeni.

Energetika

Nejnovější verze rumunské energetické strategie je v závěrečné fázi dokončení a definuje hlavní investiční cíle, které budou realizovány ve střednědobém a dlouhodobém horizontu pro zajištění energetické bezpečnosti Rumunska. Nová státní energetická strategie pokrývá období 2017-2030 s výhledem do roku 2050. V současné době má Rumunsko energetickou strategii na období do roku 2020, která byla schválena vládou v roce 2007 a byla později aktualizována na období 2011-2020.

Mezi hlavní projekty nové verze energetické strategie patří výstavba reaktorů 3 a 4 JE Cernavodă, vodní elektrárna Tarnița a tepelná elektrárna Rovinari s celkovými investičními náklady 8,5 mld. EUR. Dle vyjádření premiérky V. Dancily by mohla výstavba reaktorů 3 a 4 JE Cernavodă být čínským investorem zahájena již v roce 2020. (Pozn.: V polovině roku 2017 Rumunsko obnovilo rozhovory s čínskou společností CGNPC o výstavbě dvou reaktorů typu CANDU 6 s instalovaným výkonem 700 MW. Partnerství s čínským investorem – (Nuclearelectrica + CGNPC) – začalo v roce 2015 podepsáním memoranda na výstavbu těchto dvou reaktorů v hodnotě 6,5 mld. EUR.)

S ohledem na rozsah výstavby vodní elektrárny Tarnița-Lăpuștești byly vybrány tři konsorcia čínských společností. Náklady se odhadují na 1 mld. EUR. Elektrárna Rovinari rovněž patří k energetickým prioritám současné vlády. Jednání s čínskou společností China Huadian Engineering pro výstavbu tepelné elektrárny Rovinari byla obnovena v létě roku 2017, přičemž výše této investice se odhaduje na necelou 1 mld. EUR.

Rumunský státní přepravce Transgaz plánuje do konce roku 2026 realizovat celkem 9 velkých investičních projektů v hodnotě 1,62 mld. EUR. Většina projektů (7) je zaměřena na rozvoj domácího trhu a 2 projekty jsou mezinárodní. Společnost Transgaz mj. předložila nabídku k nákupu Moldavské společnosti Vestmoldtransgaz, která zodpovídá za výstavbu plynovodu Iași-Ungheni-Kišiněv. Dalším významným projektem, na kterém se bude tato společnost podílet, je výstavba plynovodu BRUA. Plynovod má po dokončení propojit Rumunsko s Bulharskem, Maďarskem a Rakouskem a má umožnit přepravu plynu z Černého moře do západní Evropy. Na výstavbu nového plynovodu poskytla EBRD rumunskému Transgazu půjčku ve výši 60 mil. EUR. Plynovod BRUA o celkové délce 1318 km po dokončení výrazně podpoří energetický trh v regionu, vytvoří nové možnosti pro přepravu plynu mezi navazujícími plynovody, napomůže k rozvoji těžby plynu v černomořských nalezištích a k zajištění vyšší regionální energetické bezpečnosti. Celková cena projektu se odhaduje na 479 mil. EUR, přičemž Transgaz zainvestuje 190 mil. EUR, Evropské unie 179 mil. EUR a zbylých 50 mil. EUR půjčí Transgazu Evropská investiční banka. Transgaz již podepsal dohodu o stavbě třech kompresorových stanic na plynovodu BRUA se společnostmi INSPET Ploiești, Petroconst, Moldocor, Habau PPS Pipeline Systems, IRIGC Impex, Sutech, TIAB a Roconsult Tech.

Za účelem zvýšení úrovně energetické bezpečnosti v regionu chce Rumunsko se Srbskem uzavřít Memorandum o porozumění o stavbě propojovacího potrubí mezi městy Arad a Mokrín. Vývoz plynu do Srbska by měl probíhat v rámci budoucího plynovodu BRUA s přípojkou v Mokrinu. Projekt propojení národního systému pro přenos plynu spočívá ve výstavbě potrubí v délce asi 80 km, z čehož 74 km bude na území Rumunska. Odhadovaná hodnota investice je cca 43 mil. EUR a mohla by být dokončena již v roce 2026. Zdejší Národní plynárenský přenosový systém je v současnosti propojen prostřednictvím pěti propojovacích bodů s Ukrajinou, Maďarskem, Moldavskem a Bulharskem.

Rumunsko a Maďarsko podepsaly dohodu o dodávce plynu do Maďarska, a to do roku 2020. Dohodu podepsal rumunský ministr zahraničí T. Meleşcanu společně s maďarským ministrem zahraničí P. Szijjártém. Dle vyjádření maďarského ministra zahraničí se tak jedná o průlomovou záležitost, kdy zdroje plynu nebudou pouze od jednoho dodavatele. Rumunsko se stává významným partnerem v regionu pro dodávku zemního plynu, neboť má svoje propojení na sousední země (Bulharsko, Moldavsko, Maďarsko) a v rámci energetické koncepce předpokládá propojení své sítě ještě směrem na Ukrajinu a Srbsko.

Rumunsko dovezlo v roce 2017 ropu v objemu 7,7 mil. tun ropného ekvivalentu (toe), což je o 3,8 % (285 900 toe) více, než ve stejném období předchozího roku. Vlastní produkce ropy dosáhla 3,42 mil. toe, tj. o 4,4 % méně než v roce 2016. Odhady Ministerstva energetiky Rumunska počítají s tím, že do roku 2030 se roční těžba tuzemské ropy sníží na cca 2 mil. toe. Ze střednědobého a dlouhodobého hlediska se tak nebude možné vyvarovat závislosti na dovozu ropy, a to především pokud nedojde ke zvýšení efektivity těžby a podpoře investic do nových nalezišť. V období let 2030 až 2050 lze očekávat další pokles těžby na cca 1,5 mil.

toe. V současnosti známé a dostupné zásoby ropy (za předpokladu stále stejného ročního objemu těžby jako dnes) by mohly být vyčerpány již za 12 až 15 let.

Energetická společnost Hidroelectrica zahájila mezinárodní veřejnou soutěž na projekt rekonstrukce hydroelektrárny Vidraru. Vodní elektrárna Vidraru byla uvedena do provozu před 50 lety a po modernizaci by se její životnost měla prodloužit o dalších 30 let. Dokumentaci soutěže již schválila Národní agentura pro veřejné zakázky a uveřejnila ji ve věstníku SEAP pod číslem 182 737. ZÚ o veřejné soutěži informoval mj. společnosti ČKD Blansko Engineering a Energo-Pro, které v minulosti projevily o modernizaci této elektrárny zájem.

Průmyslová výroba

Průmyslová výroba díky růstu ve zpracovatelském průmyslu (8,9 %), v těžebním průmyslu (5,9 %), ve výrobě a dodávkách tepla, elektrické energie, plynu a teplé vody (1,0 %) meziročně vzrostla o 8,2 %.

Stavebnictví

Stavební trh dosáhl v roce 2017 hodnoty 8,96 mld. EUR a klesl o 7 %, a to na historické minimum za posledních 10 let. Průměrná hrubá mzda u dělnické profese ve stavebnictví činila 512 EUR, což představuje její nárůst o 6,4 %.

Trh s IT

Sektor IT se v Rumunsku velmi dynamicky rozvíjí. Probíhá zde reforma a modernizace veřejné správy včetně její digitalizace.

Zemědělství

Rumunsko je jednou z evropských zemí s nejvyšším potenciálem v oblasti zemědělství. Rumunsko má šestou největší využívanou zemědělskou plochou v EU.

Na základě zákona č. 171/2014, který umožňuje nákup pozemků cizincům, dochází v Rumunsku k dalšímu nárůstu prodeje orné půdy a luk. Cena za 1 ha je rozdílná dle regionu a pohybuje se v rozmezí od 2 tis. do 6 tis. EUR za ha. Z důvodu rozdílnosti příslušné legislativy na evropském trhu se vláda snaží upravit příslušný zákon tak, aby jasně vymezil prodej zahraničním subjektům. Má dojít na zpřísnění prodeje tím, že bude vázán nejen na nutnost obdělávání půdy a odpovídající praxi, ale také na zvýšení počtu let u zpětného prodeje (15 let) a povinné sídlo právnické osoby v místě.

Cestovní ruch

Počet zahraničních turistů se meziročně zvýšil o 10 %. Na prvních třech místech se umístili turisté z Německa, Izraele a Itálie. Jistým překvapením je nárůst počtu turistů z Bulharska, kteří se poprvé od vstupu Rumunska do EU dostali mezi TOP 10.

Velvyslanectví České republiky
v Bukurešti
15. srpna 2018